

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo

Sendt per e-post til: postmottak@nfd.dep.no, med kopi til: cgl@nfd.dep.no

Oslo, 19. mai 2020

HØRING – FORSLAG TIL MIDLERTIDIG LOV OM UTSETTELSE AV FRISTENE FOR FASTSETTELSE AV ÅRSREGNSKAP MV. OG AVHOLDELSE AV ORDINÆR GENERALFORSAMLING MV. FOR Å AVHJELPE KONSEKVENSER AV UTBRUDD AV COVID-19

1 INNLEDNING

Det vises til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev 15. mai 2020 i forbindelse med forslag til midlertidig lov om utsettelse av fristene for fastsettelse av årsregnskap mv. og avholdelse av ordinær generalforsamling mv. for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Wikborg Rein Advokatfirma AS ("**Wikborg Rein**") har forståelse for at det kan foreligge behov for å gjøre nødvendige tilpasninger i eksisterende lovgivning for å avhjelpe uheldige konsekvenser av utbruddet av covid-19. Når det gjelder dette konkrete lovforslaget, får det likevel ikke vår støtte. Vi forstår at det er aktører som på grunn av usikkerheten i den rådende økonomiske situasjonen nasjonalt og internasjonalt og som følge av at styremøter, generalforsamlinger etc. ikke kan gjennomføres på den måten slike møter pleier å gjennomføres, kan oppleve utfordringer knyttet til fastsettelse av årsregnskap mv. innenfor gjeldende lovfestede frister. Dette er likevel utfordringer aktørene i sin alminnelighet vil kunne håndtere innenfor gjeldende regelverk. Fastsettelse av årsregnskap mv. innenfor lovens frister har særlig betydning i krisetider, og en generell utsettelse av disse fristene vil kunne ha alvorlige skadevirkninger for regnskapsbrukerne. På grunn av risikoen for slike skadevirkninger mener vi konkrete vanskeligheter med å få fastsatt årsregnskapet mv. innen gjeldende frister bør løses innenfor rammene av gjeldende regelverk.

Nedenfor følger Wikborg Reins merknader til lovforslaget.

2 WIKBORG REINS MERKNADER TIL LOVFORSLAGET

2.1 Frist for å fastsette årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning mv.

Departementet mener "*tungtveiende grunner*" tilsier at fristen for fastsettelse av årsregnskap og årsberetning, samt avgivelse av revisjonsberetningen, utsettes. Departementet er likevel nokså knapp i redegjørelsen for hvilke forhold som egentlig begrunner en slik generell fristutsettelse, utover at departementet har mottatt innspill om at det foreligger et behov for utsettelse.

Departementet redegjør ikke nærmere for hvilken type foretak som har spilt inn slike behov, og hvor omfattende behovet anslås å være. Wikborg Reins inntrykk er at foretak som på ulike måter er rammet av utbruddet av covid-19, uavhengig av størrelse og bransje, klarer å få regnskapet fastsatt innenfor lovens frister eller kort tid etter utløpet av disse fristene. Det er nå gått noe tid fra norske foretak ble klar over den betydelige usikkerheten situasjonen medfører for blant annet norsk og internasjonal økonomi, og dermed for foretakenes økonomiske evne til å komme seg gjennom krisen uten å måtte søke oppbud. Ledelsen i foretak som på grunn av usikkerheten knyttet til den makroøkonomiske utviklingen har et usikkert grunnlag for fortsatt drift har, for å oppfylle sine plikter etter aksjelovgivningen til løpende å sørge for at foretaket har en forsvarlig egenkapital og likviditet, hatt tid på seg til å vurdere ulike utviklingsscenarier og grunnlaget for fortsatt drift ut fra hvilket scenario som, til tross for usikkerheten, fremstår som mest sannsynlig. Regnskapsloven inneholder et forsiktighetsprinsipp, som må ligge til grunn for vurderingen også i situasjonen som nå råder. At fortsatt drift-vurderingen er vanskelig og at foretak i økonomisk turbulente tider kan oppleve usikkerhet knyttet til regnskapsavleggelsen har ikke tidligere gitt foretak anledning til å utsette avleggelsen av årsregnskap mv.

De forholdene departementet i høringsbrevet begrunner lovforslaget i, er av til dels nokså uensartet karakter. I høringsbrevet fremheves at "[u]tbruddet har medført regnskapsfaglige spørsmål for de enkelte foretakene, herunder forutsetningene for videre drift" og at dette innebærer "risiko for at regnskap avlegges basert på uriktige forutsetninger". Videre, at "pandemien [har] medført økte behov for bistand fra regnskapsførere og revisorer", samtidig som disse ifølge departementet har "reduisert produksjonskapasitet". For oss er det uklart hvilket omfang disse forholdene egentlig har. Videre, går departementet i liten grad inn på de hensyn som taler mot en utsettelse av fristen for fastsettelse av årsregnskapet mv. I høringsbrevet peker departementet kort på at utsettelse av fristene "vil forsinke regnskapsbrukernes tilgang til regnskapene, men vil likevel kunne gi grunnlag for at regnskapene skal fremlegges så hurtig som mulig og med tilstrekkelig kvalitet." Utover dette drøfter departementet ikke hensyn som taler mot fristutsettelse.

Vår generelle erfaring er at det i usikre økonomiske tider har særlig betydning at foretakene fastsetter årsregnskap mv. innen gjeldende frister. Dette av hensyn til regnskapsbrukere (inkludert eksisterende og potensielle kontraktsparter), men også av hensyn til selskapsledelsens eget ansvar. Vår erfaring er at det særlig er foretak som sliter med likviditeten som av ulike årsaker synes det er utfordrende å få fastsatt årsregnskap mv. Her kan én grunn være at selskapsledelsen og revisor ikke enes om forutsetningen for fortsatt drift. En annen årsak kan i særlige tilfeller være at foretaket ikke ønsker å offentliggjøre at selskapet sliter økonomisk fordi dette i seg selv kan virke inn på for eksempel foretakets bank – og forretningsforbindelser. I slike tilfeller vil fastsettelse av årsregnskapet virke skjerpene på styret og føre til at styret blir tvunget til å overholde plikten til å sørge for at foretaket har forsvarlig egenkapital og likviditet i samsvar med aksjelovgivningen og samvirkeforetakloven. Ett av disse reglens sentrale formål er å forebygge konkurser, til skade for blant annet selskapets kontraktsparter og ansatte, og redusere risikoen for at foretaket drives for kreditorenes regning.

I høringsbrevet peker departementet også på at det er "reduisert produksjonskapasitet" hos regnskapsførere og revisorer. Også på dette punkt stiller vi spørsmål ved hvor omfattende dette problemet er i praksis. Videre, vil manglende overholdelse av gjeldende frister som følge av redusert produksjonskapasitet hos regnskapsførere og revisorer begrunne unntak for forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven § 8-3, jf. regnskapsloven § 8-3 tredje ledd.

Wikborg Rein reiser mot denne bakgrunn spørsmål ved om en midlertidig lov om utsettelse av fristene for fastsettelse av årsregnskap mv. har tilstrekkelig grunnlag og ved om potensielle skadevirkninger av en to måneders utsettelse er tilstrekkelig vurdert. At enkelte foretak imøteser en utsettelse er etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig i denne sammenheng.

2.2 Frist for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte

Wikborg Rein etterlyser også på dette punkt en bredere drøftelse fra departementets side av det faktiske behovet. Generalforsamlinger/årsmøter/styremøter kan avholdes helt eller delvis uten fysisk møte uten at dette krever avanserte tekniske løsninger eller kunnskap. Erfaringen så langt viser at aksje- og allmennaksjeselskaper med til dels svært mange aksjeeiere har vært i stand til å avholde ordinær generalforsamling uten eller med svært begrenset fysisk oppmøte. Vår erfaring er at dette har latt seg gjøre fordi det har vært en vilje hos aktørene til å få dette på plass. Aksjeeierne har på sin side akseptert at årets generalforsamling har kunnet gjennomføres på en måte som har avveket fra vanlig praksis, men som har gjort at foretakets årsregnskap mv. har blitt vedtatt innenfor lovens frister. Lovreglene om utdeling av utbytte er fleksible, og utbytte har for flere blitt utsatt til situasjonen er mer oversiktlig.

Med vennlig hilsen,

Wikborg Rein Advokatfirma AS

Hedvig Bugge Reiersen (sign.)

Filip Truyen (sign.)